

Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

Ιούνιος 2014

ΚΕΝΤΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Οι Έρευνες Οικονομικής Συγκυρίας στοχεύουν στην αποτύπωση των αντιλήψεων των επιχειρηματιών και καταναλωτών για την τρέχουσα οικονομική κατάσταση και των προσδοκιών τους για διάφορα οικονομικά μεγέθη. Τα στοιχεία συλλέγονται μηνιαία, βάσει εναρμονισμένων ερωτηματολογίων σε όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και καλύπτουν τους τομείς των υπηρεσιών, του λιανικού εμπορίου, της οικοδομικής βιομηχανίας, της μεταποίησης καθώς και τα νοικοκυριά-καταναλωτές. Η χρησιμότητα αυτών των στοιχείων έγκειται στις προπορευόμενες πληροφορίες που περιέχουν για την εξέλιξη διαφόρων μακροοικονομικών μεγεθών, συνεπώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην κατασκευή βραχυπρόθεσμων προβλέψεων για το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ και άλλων οικονομικών μεταβλητών. Τα στοιχεία παρουσιάζουν τη διαφορά του ποσοστού των ερωτηθέντων που απάντησαν θετικά από το ποσοστό αυτών που εκφράστηκαν αρνητικά. Οι έρευνες περιέχουν ερωτήσεις που αφορούν την τρέχουσα οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων και νοικοκυριών (Τρέχουσα Κατάσταση) ή τις προσδοκίες τους για το προσεχές μέλλον (Προσδοκίες). Για κάθε τομέα υπολογίζεται ένας δείκτης που αντανακλά τη γενική αντίληψη στο συγκεκριμένο τομέα (τρέχουσα κατάσταση και προσδοκίες). Για παρουσίαση της ευρύτερης οικονομικής κατάστασης στην Κύπρο δημοσιεύεται ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ-ΚΟΕ) ο οποίος αποτελείται από σταθμισμένες απαντήσεις που αφορούν την τρέχουσα κατάσταση και τις προσδοκίες από όλους τους τομείς και καταναλωτές. Η στάθμιση του εν λόγω δείκτη λαμβάνει υπόψη τη συνεισφορά του κάθε τομέα στο ΑΕΠ της Κύπρου. Οι έρευνες διενεργούνται ανάμεσα σε ανώτερα στελέχη εταιρειών σε δείγμα το οποίο δίνει μεγαλύτερη βαρύτητα σε μεγαλύτερες επιχειρηματικές μονάδες. Για τα νοικοκυριά-καταναλωτές το δείγμα είναι τυχαίο και η έρευνα γίνεται τηλεφωνικά. Οι έρευνες διεξάγονται μεταξύ της πρώτης και της τρίτης εβδομάδας του κάθε μήνα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τον Ιούνιο 2014 το οικονομικό κλίμα παρουσίασε βελτίωση με το Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ) να αυξάνεται κατά 0,6 μονάδες σε σύγκριση με το Μάιο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε ενδυνάμωση της οικονομικής εμπιστοσύνης των καταναλωτών και σε οριακή βελτίωση του επιχειρηματικού κλίματος στις κατασκευές.

Η άνοδος του κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές σχετίζεται με ευνοϊκότερες αξιολογήσεις για τη γενικότερη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο συμπεριλαμβανομένης και της ανεργίας, αλλά και με λιγότερο αρνητική στάση προς την αποταμίευση. Το κλίμα στις κατασκευές σημείωσε οριακή βελτίωση λόγω λιγότερο απαισιόδοξων αξιολογήσεων για την οικοδομική δραστηριότητα και τα υπό εξέλιξη έργα τους τελευταίους τρεις μήνες· ωστόσο παραμένει δυσμενέστερο από το κλίμα που επικρατεί στους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας.

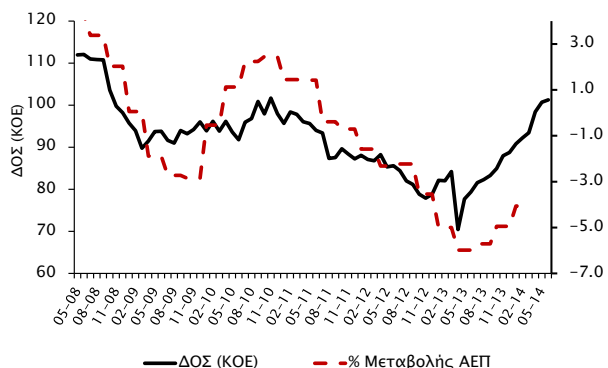
Το επιχειρηματικό κλίμα στις υπηρεσίες και το λιανικό εμπόριο κατέγραψε ελαφρά κάμψη τον Ιούνιο λόγω οριακής επιδείνωσης πτυχών που σχετίζονται με την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων και τις προσδοκίες τους για το επόμενο τρίμηνο. Στη μεταποίηση η μικρή πτώση του κλίματος προήλθε από δυσμενέστερες αξιολογήσεις σχετικά με τις παραγγελίες και τα αποθέματα των επιχειρήσεων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας Ιουνίου υποδηλώνουν ότι θετικές εγχώριες ή/και διεθνείς οικονομικές ειδήσεις τείνουν να επηρεάζουν περισσότερο την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και σε μικρότερο βαθμό το επιχειρηματικό κλίμα, ειδικά σε κρίσιμους τομείς όπως οι υπηρεσίες και το λιανικό εμπόριο.

Τον Ιούνιο 2014 ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΔΟΣ)¹ για την Κύπρο αυξήθηκε κατά 0,6 μονάδες σε σύγκριση με το Μάιο 2014.² Ο ΔΟΣ, μετά τη μεγάλη πτώση τον Απρίλιο του 2013, σημειώνει συνεχώς άνοδο έχοντας πλέον επιστρέψει στο μακροχρόνιο μέσο όρο του, παρότι το γεγονός ότι η οικονομία βρίσκεται ακόμα σε συνθήκες ύφεσης.³

Διάγραμμα 1: Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας (ΚΟΕ) και ρυθμός μεταβολής ΑΕΠ

Η αύξηση του ΔΟΣ τον Ιούνιο, σε σύγκριση με τον περασμένο μήνα, οφείλεται κυρίως σε καλύτερευση του οικονομικού κλίματος ανάμεσα στους καταναλωτές και σε μικρότερο βαθμό στις κατασκευές (Διάγραμμα 2).

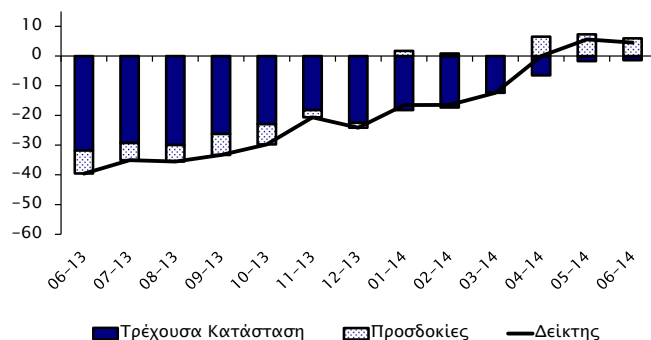
Διάγραμμα 2: Αλλαγή ΔΟΣ και οι συνιστώσες της

Στον τομέα των **υπηρεσιών** το επιχειρηματικό κλίμα παρουσίασε μικρή επιδείνωση λόγω χειροτέρευσης κυρίως των προσδοκιών (Διάγραμμα 3). Συγκριτικά με τον Μάιο, περισσότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική κατάσταση της επιχείρησής τους το τελευταίο τρίμηνο και παράλληλα λιγότερες αναμένουν αύξηση στη ζήτησή τους το επόμενο τρίμηνο. Αντίθετα, σε σχέση με τον περασμένο μήνα, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι η ζήτηση και η απασχόλησή τους το

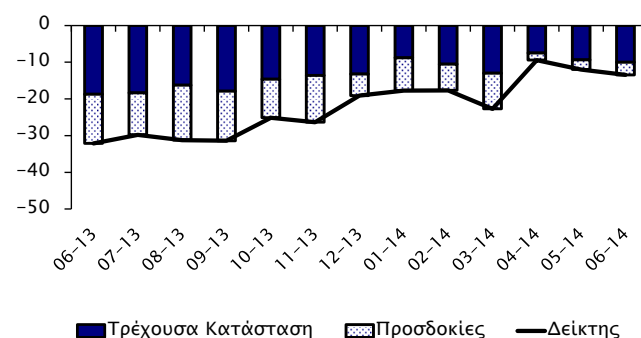
τελευταίο τρίμηνο έχουν αυξηθεί. Συγκριτικά με το Μάιο, λιγότερες επιχειρήσεις σχεδιάζουν μείωση στο προσωπικό τους και ταυτόχρονα περισσότερες προγραμματίζουν μειώσεις τιμών τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 3: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Υπηρεσίες (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στο **λιανικό εμπόριο** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης και των προσδοκιών (Διάγραμμα 4).

Διάγραμμα 4: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Λιανικό Εμπόριο (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Σε σύγκριση με τον Μάιο, περισσότερες επιχειρήσεις δήλωσαν ότι αναμένουν μειώσεις στις πωλήσεις, τους επόμενους τρεις μήνες και ταυτόχρονα περισσότερες δήλωσαν ότι τα τρέχοντα αποθέματά τους είναι πάνω από το κανονικό για την εποχή. Αντίθετα, λιγότερο αρνητικές διαμορφώθηκαν οι αξιολογήσεις τους για τις πωλήσεις το τελευταίο τρίμηνο καθώς και οι εκτιμήσεις τους για τις παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους τρεις μήνες. Τον Ιούνιο, οι εκτιμήσεις των επιχειρήσεων αναφορικά με την απασχόληση το επόμενο τρίμηνο παρέμειναν αμετάβλητες, με μεγαλύτερο τον αριθμό των επιχειρήσεων που ευνοούν μείωση από τον αριθμό αυτών που αναμένουν αύξηση. Η τάση για μειώσεις τιμών το επόμενο τρίμηνο συνεχίζει να κυριαρχεί και τον Ιούνιο (Πίνακας 1).

Στον τομέα των **κατασκευών** το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε οριακά λόγω καλύτερευσης της τρέχουσας

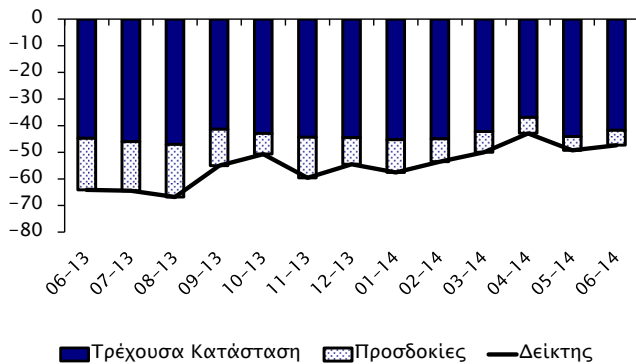
¹ Economic Sentiment Indicator (ESI).

² Από το Φεβρουάριο 2014 τα στοιχεία για το ΔΟΣ (ΚΟΕ) έχουν αναθεωρηθεί λόγω αναπροσαρμογής του μακροχρόνιου μέσου όρου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή του Δείκτη.

³ Ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ (σταθερές τιμές 2005) υπολογίζεται σε σύγκριση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου (πηγή: "ΑΕΠ σε σταθερές τιμές 1^ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2014", Στατιστική Υπηρεσία 06/06/14).

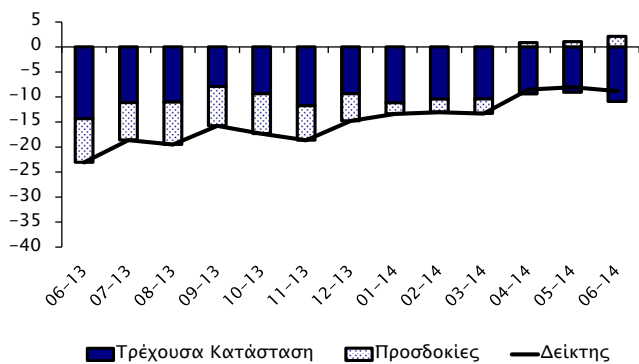
κατάστασης (Διάγραμμα 5). Σε σχέση με το Μάιο, λιγότερες επιχειρήσεις αξιολόγησαν αρνητικά την οικονομική δραστηριότητα και τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books). Επίσης, συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οριακά περισσότερες επιχειρήσεις σχεδιάζουν μείωση της απασχόλησης και παράλληλα λιγότερες προγραμματίζουν μείωση στις τιμές πώλησης τους επόμενους τρεις μήνες (Πίνακας 1).

Διάγραμμα 5: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Κατασκευές (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

Στη **μεταποίηση** το επιχειρηματικό κλίμα χειροτέρευσε ελαφρώς λόγω επιδείνωσης της τρέχουσας κατάστασης (Διάγραμμα 6).

Διάγραμμα 6: Δείκτης Επιχειρηματικού Κλίματος - Μεταποίηση (συνεισφορά τρέχουσας κατάστασης και προσδοκιών)

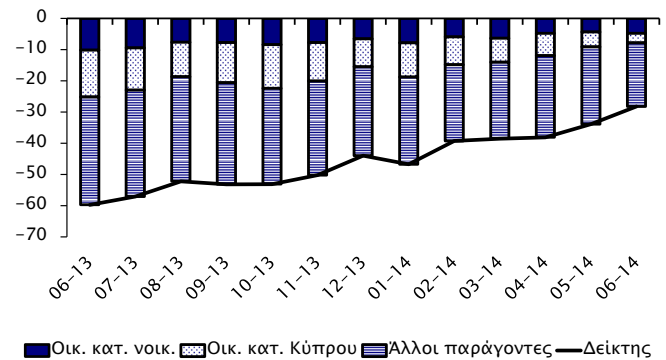

Συγκριτικά με τον περασμένο μήνα, οι αξιολογήσεις για την παραγωγή του τελευταίου τριμήνου, τις τρέχουσες συνολικές παραγγελίες και τις παραγγελίες για εξαγωγές σημείωσαν επιδείνωση, ενώ ταυτόχρονα περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι τα τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων τους είναι πάνω από το κανονικό. Αντίθετα, τον Ιούνιο οι προσδοκίες για την παραγωγή και την απασχόληση τους ερχόμενους τρεις μήνες καταγράφηκαν θετικότερες απ' ό,τι τον προηγούμενο μήνα. Συγκριτικά με το Μάιο, περισσότερες επιχειρήσεις απάντησαν ότι προτιθενται να μειώσουν τις τιμές πώλησης το επόμενο τρίμηνο (Πίνακας 1).

Το κλίμα ανάμεσα στους **καταναλωτές** τον Ιούνιο βελτιώθηκε συγκριτικά με το Μάιο. Οι αξιολογήσεις τους για την

οικονομική κατάσταση της Κύπρου και των νοικοκυριών τους τελευταίους 12 μήνες καταγράφηκαν λιγότερο αρνητικές σε σχέση με τον Μάιο. Τον Ιούνιο οι προσδοκίες των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση της Κύπρου τον επόμενο χρόνο, επίσης, διαμορφώθηκαν λιγότερο αρνητικές, ενώ οι εκτιμήσεις τους για την κατάσταση των νοικοκυριών τον επόμενο χρόνο παρουσίασαν μικρή επιδείνωση. Οι εκτιμήσεις τους για την ανεργία παρουσίασαν περεταίρω κάμψη συγκριτικά με τον περασμένο μήνα (Διάγραμμα 7, Πίνακας 1).

Διάγραμμα 7: Δείκτης Προσδοκιών - Καταναλωτές (συνεισφορά οικονομικής κατάστασης και άλλων παραγόντων)

Σε σύγκριση με το Μάιο, περισσότεροι καταναλωτές παρατήρησαν αυξήσεις στις τιμές των καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους μήνες και περισσότεροι αναμένουν ότι οι τιμές τους επόμενους 12 μήνες θα αυξηθούν. Περισσότεροι καταναλωτές απ' ό,τι το Μάιο θεωρούν την τρέχουσα στιγμή ως ακατάλληλη για μεγάλες αγορές και παράλληλα, περισσότεροι σκοπεύουν να περιορίσουν τις μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες. Συγκριτικά με το Μάιο, ελαφρώς λιγότεροι καταναλωτές αξιολογούν την τρέχουσα περίοδο ως ακατάλληλη για αποταμίευση, και παράλληλα λιγότεροι αξιολογούν ως απομακρυσμένο το ενδεχόμενο να αποταμιεύσουν μέσα στον επόμενο χρόνο.

Συμπερασματικά, ο ΔΟΣ για την Κύπρο τον Ιούνιο 2014 αυξήθηκε κατά 0,6 μονάδες σε σχέση με το Μάιο 2014. Η αύξηση αυτή οφείλεται σε καλύτερευση του κλίματος στους καταναλωτές και στις κατασκευές. Η βελτίωση της εμπιστοσύνης των καταναλωτών σχετίζεται με ευνοϊκότερες αξιολογήσεις για την οικονομική κατάσταση στην Κύπρο και την ανεργία τον επόμενο χρόνο καθώς και με την πιθανότητα αποταμίευσης. Το κλίμα στις κατασκευές, αν και γενικά παραμένει ιδιαίτερα αρνητικό, σημείωσε οριακή βελτίωση τον Ιούνιο λόγω λιγότερο απαισιόδοξων αξιολογήσεων της δραστηριότητας τους τελευταίους μήνες. Το κλίμα στις υπηρεσίες, το λιανικό εμπόριο και τη μεταποίηση σημείωσε μικρή πτώση.

Πίνακας 1: Διαφορά μεταξύ ποσοστού θετικών και ποσοστού αρνητικών απαντήσεων¹

Μήνας	2013								2014					
	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ (ΚΟΕ)	79.4	81.6	82.3	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-40	-35	-36	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0	6	5	
Οικονομική κατάσταση επιχείρησης τους τελευταίους 3 μήνες ³	-46	-43	-47	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4	
Ζήτηση τους τελευταίους 3 μήνες ³	-49	-45	-43	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0	
Αναμενόμενη ζήτηση τους επόμενους 3 μήνες ³	-23	-17	-17	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20	22	18	
Απασχόληση τους τελευταίους 3 μήνες	-11	-8	-6	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-18	-12	-6	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-30	-21	-16	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6	
ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-32	-30	-31	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13	
Πωλήσεις τους τελευταίους 3 μήνες ³	-62	-57	-58	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32	
Τρέχοντα αποθέματα ³	-5	-2	-9	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2	
Αναμενόμενες πωλήσεις τους επόμενους 3 μήνες ³	-40	-34	-45	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10	
Αναμενόμενες παραγγελίες σε προμηθευτές τους επόμενους 3 μήνες	-51	-50	-56	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες	-19	-13	-4	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2	-3	-3	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-20	-17	-15	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7	
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-64	-64	-67	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47	
Οικοδομική δραστηριότητα τους τελευταίους 3 μήνες	-76	-72	-72	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42	
Υπό εξέλιξη έργα (current overall order books) ³	-90	-92	-94	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ³	-39	-37	-40	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-51	-43	-39	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27	
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ														
Επιχειρηματικό Κλίμα - Δείκτης ²	-23	-19	-20	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9	
Παραγωγή τους τελευταίους 3 μήνες	-60	-58	-46	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6	
Τρέχουσες συνολικές παραγγελίες ³	-62	-56	-55	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42	
Τρέχουσες παραγγελίες για εξαγωγές	-53	-35	-32	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36	
Τρέχοντα αποθέματα τελικών προϊόντων ³	-19	-22	-22	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10	
Αναμενόμενη παραγωγή τους επόμενους 3 μήνες ³	-26	-23	-25	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3	3	6	
Αναμενόμενη απασχόληση τους επόμενους 3 μήνες ⁴	-22	-15	-16	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6	
Αναμενόμενες τιμές πώλησης τους επόμενους 3 μήνες	-4	-4	-3	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2	1	-3	
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ														
Δείκτης ²	-60	-57	-52	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28	
Οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους τελευταίους 12 μήνες	-52	-52	-50	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση νοικοκυριού τους επόμενους 12 μήνες ³	-41	-38	-31	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19	
Οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους τελευταίους 12 μήνες	-87	-86	-84	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56	
Αναμενόμενη οικονομική κατάσταση στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ³	-60	-54	-44	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12	
Τιμές καταναλωτικών αγαθών τους τελευταίους 12 μήνες	-12	-12	-21	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12	
Αναμενόμενες τιμές καταναλωτικών αγαθών τους επόμενους 12 μήνες	-26	-27	-35	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15	
Αναμενόμενη ανεργία στην Κύπρο τους επόμενους 12 μήνες ^{3,4}	71	74	72	66	67	65	56	54	37	42	44	38	27	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για μεγάλες αγορές	-57	-62	-58	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50	
Δαπάνες για μεγάλες αγορές τους επόμενους 12 μήνες	-78	-73	-70	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64	
Καταλληλότητα τρέχουσας χρονικής στιγμής για αποταμίευση	-39	-51	-43	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35	
Πιθανότητα αποταμίευσης τους επόμενους 12 μήνες ³	-67	-63	-62	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54	
Δήλωση-περιγραφή για την τρέχουσα κατάσταση του νοικοκυριού	-3	-3	-6	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3	

Σημειώσεις:

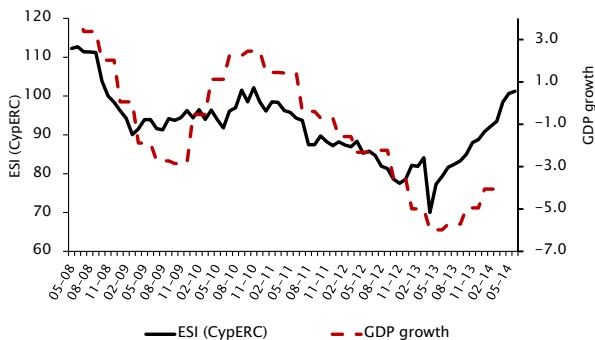
¹ Οι θετικές απαντήσεις αναφέρονται σε αύξηση/βελτίωση/καταλληλότητα/πάνω από το κανονικό/μεγάλη πιθανότητα και οι αρνητικές στα αντίθετα. Τα στοιχεία είναι διορθωμένα από εποχιακές διακυμάνσεις (seasonally adjusted).

² Η κατασκευή του δείκτη περιγράφεται στο http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/surveys/documents/userguide_en.pdf
³ Οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση περιλαμβάνονται στην κατασκευή του δείκτη για την κάθε έρευνα.

⁴ Ακολουθώντας εισήγηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, οι απαντήσεις στη συγκεκριμένη ερώτηση δεν διορθώνονται για εποχιακές διακυμάνσεις (non-seasonally adjusted).

JUNE 2014

Figure 1: Economic Sentiment Indicator (ESI CypERC) and GDP growth

Note: The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator constructed by the Economics Research Centre (ESI CypERC) reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.

Figure 2: Decomposition of the change in ESI (CypERC)

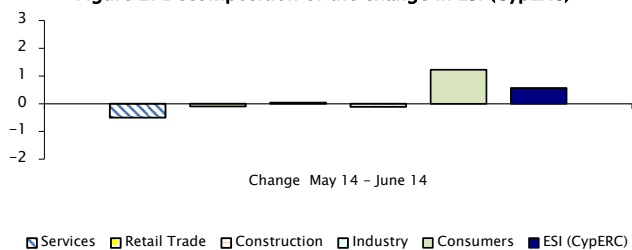

Figure 5: Construction Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

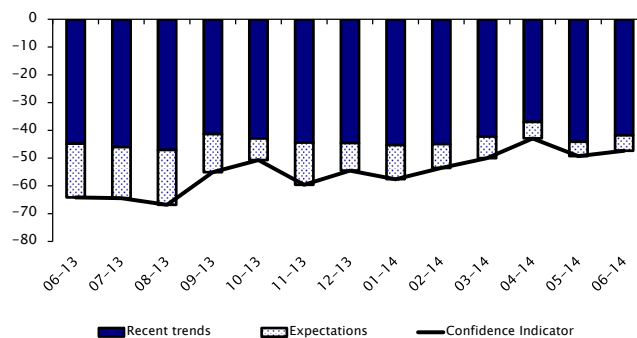

Figure 3: Services Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

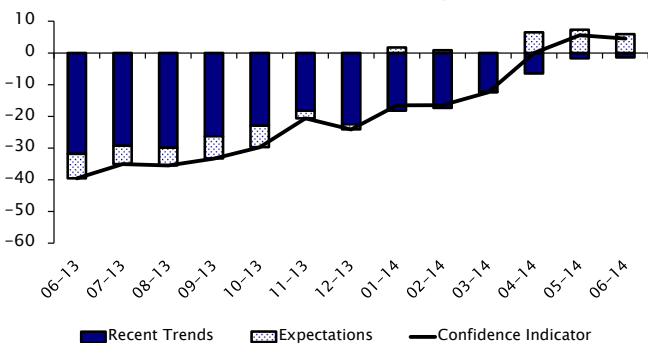

Figure 6: Industrial Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

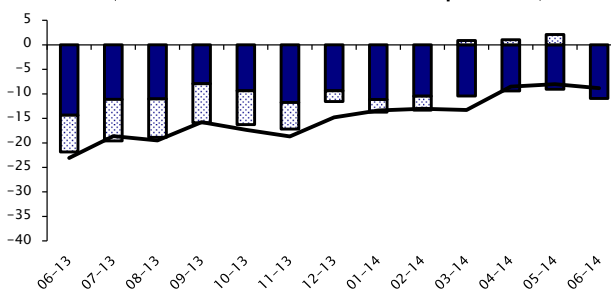

Figure 4: Retail Trade Confidence Indicator (contribution of recent trends and expectations)

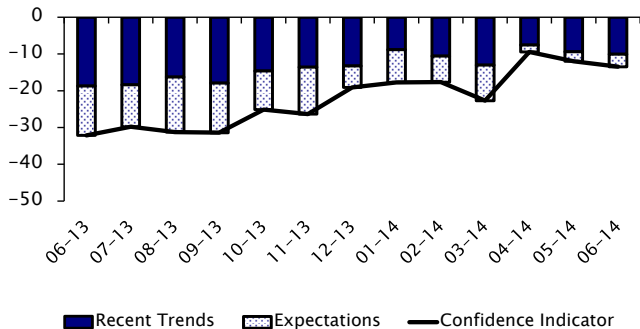
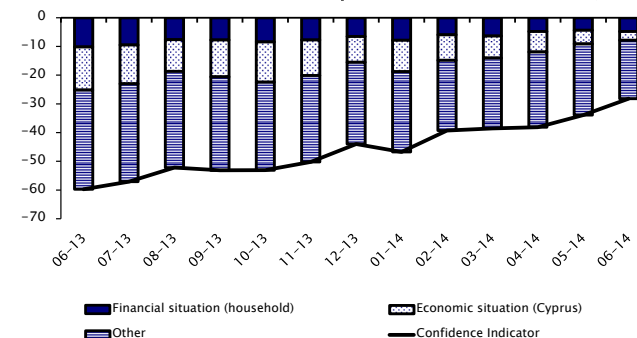

Figure 7: Consumer Confidence Indicator (contribution of financial/economic situation expectations and other factors)

Note: Other factors include unemployment expectations and savings intentions.

Table 1: Difference between the percentage of positive and negative responses (balance)¹ and ESI (CypERC)

Month	2013							2014					
	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6
ECONOMIC SENTIMENT INDICATOR (ESI CypERC)²	79.4	81.6	82.3	83.3	85.0	88.0	88.8	90.8	92.2	93.5	98.4	100.7	101.3
SERVICES													
Services Confidence Indicator ³	-40	-35	-36	-33	-30	-21	-24	-17	-16	-12	0	6	5
Business situation, past 3 months ⁴	-46	-43	-47	-39	-34	-28	-34	-29	-27	-14	-12	1	-4
Turnover (demand), past 3 months ⁴	-49	-45	-43	-40	-35	-27	-34	-26	-25	-23	-7	-7	0
Expected turnover (demand), next 3 months ⁴	-23	-17	-17	-21	-20	-7	-5	5	3	0	20	22	18
Employment, past 3 months	-11	-8	-6	-14	-7	-9	-8	-3	3	-1	-2	-7	-1
Expected employment, next 3 months	-18	-12	-6	-1	-11	-4	-1	-7	-8	-8	-6	-5	-3
Expected selling prices, next 3 months	-30	-21	-16	-16	-17	-21	-20	-15	-19	-17	-8	-3	-6
RETAIL TRADE													
Retail Trade Confidence Indicator ³	-32	-30	-31	-31	-25	-26	-19	-18	-18	-23	-9	-12	-13
Business activity (sales), past 3 months ⁴	-62	-57	-58	-58	-48	-50	-48	-42	-44	-48	-37	-33	-32
Stock of goods ⁴	-5	-2	-9	-4	-5	-10	-8	-15	-12	-9	-15	-5	-2
Expected business activity (sales), next 3 months ⁴	-40	-34	-45	-41	-32	-38	-18	-27	-21	-29	-6	-8	-10
Orders placed with suppliers, next 3 months	-51	-50	-56	-50	-48	-49	-35	-39	-31	-47	-23	-22	-21
Expected employment, next 3 months	-19	-13	-4	-7	-3	-3	0	2	-1	-4	-2	-3	-3
Expected selling prices, next 3 months	-20	-17	-15	-23	-21	-18	-10	-2	-10	-9	-6	-6	-7
CONSTRUCTION													
Construction Confidence Indicator ³	-64	-64	-67	-55	-51	-60	-55	-58	-54	-50	-43	-49	-47
Building activity, past 3 months	-76	-72	-72	-66	-48	-65	-59	-66	-62	-52	-42	-55	-42
Current overall order books ⁴	-90	-92	-94	-83	-86	-89	-89	-91	-90	-85	-74	-88	-84
Expected employment, next 3 months ⁴	-39	-37	-40	-27	-16	-30	-20	-25	-17	-16	-12	-10	-11
Expected selling prices, next 3 months	-51	-43	-39	-41	-32	-39	-37	-39	-31	-43	-26	-33	-27
INDUSTRY													
Industrial Confidence Indicator ³	-23	-19	-20	-16	-17	-19	-15	-13	-13	-13	-9	-8	-9
Production, past 3 months	-60	-58	-46	-57	-49	-48	-48	-36	-28	-21	-7	-4	-6
Current overall order books ⁴	-62	-56	-55	-52	-54	-53	-49	-51	-49	-47	-40	-41	-42
Current export order books	-53	-35	-32	-44	-39	-33	-33	-24	-28	-33	-29	-32	-36
Stock of finished products ⁴	-19	-22	-22	-28	-26	-18	-21	-17	-17	-16	-12	-14	-10
Expected production, next 3 months ⁴	-26	-23	-25	-24	-24	-21	-16	-7	-8	-9	3	3	6
Expected employment, next 3 months ⁵	-22	-15	-16	-13	-17	-11	-3	-8	-5	-10	-1	-3	6
Expected selling prices, next 3 months	-4	-4	-3	-9	-4	-6	1	-6	-6	-9	-2	1	-3
CONSUMERS													
Consumer Confidence Indicator ³	-60	-57	-52	-53	-53	-50	-44	-47	-39	-39	-38	-34	-28
Financial situation of household, past 12 months	-52	-52	-50	-54	-47	-50	-48	-48	-47	-47	-49	-47	-44
Expected financial situation of household, next 12 months ⁴	-41	-38	-31	-31	-34	-31	-26	-31	-24	-25	-19	-18	-19
General economic situation in Cyprus, past 12 months	-87	-86	-84	-86	-82	-78	-73	-78	-70	-67	-66	-60	-56
Expected general economic situation in Cyprus, next 12 months ⁴	-60	-54	-44	-51	-56	-49	-36	-44	-36	-31	-29	-19	-12
Consumer prices, past 12 months	-12	-12	-21	-22	-22	-28	-19	-15	-20	-29	-24	-19	-12
Expected consumer prices, next 12 months	-26	-27	-35	-35	-23	-34	-30	-14	-18	-35	-18	-20	-15
Expected unemployment in Cyprus, next 12 months ^{4,5}	71	74	72	66	67	65	56	54	37	42	44	38	27
Major purchases at present	-57	-62	-58	-60	-54	-58	-51	-55	-53	-46	-49	-48	-50
Major purchases intentions, next 12 months	-78	-73	-70	-73	-63	-66	-65	-67	-60	-65	-58	-56	-64
Savings at present	-39	-51	-43	-38	-41	-34	-33	-35	-38	-34	-34	-37	-35
Savings intentions, next 12 months ⁴	-67	-63	-62	-64	-56	-56	-58	-57	-61	-56	-61	-61	-54
Statement on the current financial condition of household	-3	-3	-6	-4	-2	1	-3	1	-4	-3	-4	-5	-3

Notes:

- ¹ Positive responses refer to increase/improvement/ above normal/very or fairly likely, while the opposite holds for negative responses. Data are seasonally adjusted.
- ² The weights used in the calculation of the Economic Sentiment Indicator reflect the contribution of each sector to the GDP of Cyprus.
- ³ The calculation of the confidence (composite) indicator is described in http://ec.europa.eu/economy_finance/indicators/business_consumer_surveys/userguide_en.pdf.
- ⁴ The responses to this question are used in the calculation of the confidence (composite) indicator for each survey.
- ⁵ Following a suggestion by the European Commission, the responses to this question are not adjusted for seasonality.

Since May 2008 the Economics Research Centre, in collaboration with RAI Consultants Ltd, have been conducting the Business and Consumer Surveys in Cyprus, as part of the Joint Harmonised European Union Programme of Business and Consumer Surveys. The programme is co-financed by the European Commission.